

Adi ortaklığa ait hak ediş doğrudan haczedilemez

Adi ortaklığa ait hak ediş doğrudan haczedilemez – İstek, icra memuru işleminin şikayet kanun yolu ile iptali istemine ilişkindir. Öyleyse, yukarıda belirtildiği üzere, adi ortaklıklarda, ortaklardan birinin kişisel borçlarından dolayı hakkında icra takibi yapılması halinde, borçlu ortağın kar veya tasfiye payı belirlenmeden ortaklığa ait hak edişin (istihkakın) doğrudan haczine karar verilemeyeceğinden, ortak girişimin, Ulaştırma Bakanlığı Karayolları ...Bölge Müdürlüğü'ndeki hak edişinin (istihkakının) haczine ilişkin icra memurluğu işlemi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

(818 S. K. m. 522, 523) (YHGK. 14.12.2005 T. 2005/13-700 E. 2005/715 K.)

Dava: Şikayet kanun yoluna başvuru nedeniyle yapılan yargılama sonunda; Ankara 4.İcra Hukuk Mahkemesi'nce şikayetin reddine dair verilen 21.09.2011 gün ve 2011/1004 E-2011/929 K.sayılı kararın incelenmesi şikayetçi-borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 12.Hukuk Dairesi'nin 05.04.2012 gün ve 2011/27363 – 2012/11264 sayılı ilamı ile;

(...Alacaklı tarafından borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. hakkında yapılan takipte, borçlu şirketin ortağı bulunduğu A. İnş. Tic. Ltd. Şti.-Özdemirler Hafriyat, Nak. Tic. San. Ltd. Şti.nin ortaklığında borçlu firmanın kar payına ve tasfiye halinde tasfiye payına haciz konulmasına karar verildiği ve karar gereğinin ifası için Ulaştırma Bakanlığı Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü'ne hitaben haciz müzekkeresi yazılması üzerine, iş ortaklığına ait hak edışten borçlu şirketin payına düşen miktarın kesilerek gönderildiği, bunun üzerine de borçlu şirket tarafından haczin iptalinin talep edildiği

görülmektedir.

Borçlar Kanunu'nun 522 ve 523.maddeleri gereğince adi ortaklıkta her ortak şirketin iştirak hakkına sahip olduğundan, ortağın kişisel alacaklıları borçlu ortağın şirketteki kar payını haczettirebilirler. Ayrıca, adi ortaklığın tasfiye edilmesi halinde borçluya isabet edecek tasfiye payının da haczi mümkün bulunmaktadır. Adi ortaklıklarda, ortaklardan birinin kişisel borçlarından dolayı hakkında takip yapılması halinde, adi ortaklığın istihkakına haciz konulamaz. Bu nedenle şikayetin kabulü gerekirken yazılı gerekçeyle reddi isabetsizdir...)

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Karar: Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

İstek, icra memuru işleminin şikayet kanun yolu ile iptali istemine ilişkindir.

Şikayetçi-borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. vekili, eldeki şikayeti ile; Ankara 9.İcra Müdürlüğü'nün 2010/15574 ve 2010/14950 esas sayılı dosyalarındaki <A. İnş. Tic. Ltd. Şti.-Özdemirler Harfiyat Nak. Tic. Ltd. Şti.'nin ortaklığında borçlu firmanın kar payına ve tasfiye halinde payına haciz konulmasına> dair kararlarının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, dosya üzerinden yapılan yargılama sonucunda, <Ankara 9.İcra Müdürlüğü'nün 2010/14950 ve 15574 esas sayılı dosyalarında, takip alacaklısı şirketin A. İnş. Tic. Ltd. Şti. aleyhine başlattığı takipler çerçevesinde alacaklı vekilinin her iki takip dosyasında 20.07.2011 tarihinde borçlu şirketin ortağı olduğu <A. İnş. Tic. Ltd. Şti.-Özdemirler Harfiyat Nak. İnş. Ltd. Şti." adi ortaklığının tasfiye payı ve kar payı

üzerine haciz konulmasına ilişkin her iki dosyada talebin kabul edilerek, Ulaştırma Bakanlığı'na talep doğrultusunda haciz müzekkeresi yazıldığı, haciz müzekkeresi üzerine Ulaştırma Bakanlığı'ndan 83.999,96 TL'nin icra dosyasına gönderildiği, haciz kararında ve haciz müzekkeresinde kanuna aykırılığın bulunmadığı, zira alacaklı adi ortaklığı oluşturan ortaklardan birinin borcu nedeniyle adi ortaklıkta ortağın tasfiye sonucundaki payına haciz koydurabileceği, ancak icra dosyasına gönderilen paranın adi ortaklığa ait olduğuna dair iddia, üçüncü kişi lehine istihkak iddiası niteliğinde olduğu, bu iddia karşısında icra dairesinin, İcra ve İflas Kanunu'nun 97 vd. maddeleri çerçevesinde istihkak prosedürünü işletmesi gerektiği, istihkak prosedürü işletilmeden icra dosyasına giren paranın kime verilmesini tesbit etmenin mümkün olmadığı> gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmiştir.

Şikayetçi-borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. vekilinin temyizi üzerine, Özel Daire'ce; adi ortaklıklarda, ortaklardan birinin kişisel borçlarından dolayı hakkında takip yapılması halinde, adi ortaklığın istihkakına haciz konulamayacağı gerekçesiyle karar bozulmuş; yerel mahkemece, önceki kararda direnilmiştir. Hükmü şikayetçi-borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. vekili temyiz etmiştir.

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; adi ortaklıklarda, ortaklardan birinin kişisel borçlarından dolayı hakkında takip yapılması halinde, adi ortaklığın üçüncü kişiden olan istihkakına haciz konulup konulamayacağı, noktasında toplanmaktadır.

Hemen belirtilmelidir ki, 818 sayılı (mülga) Borçlar Kanunu'nun 522.maddesinde, ortakların ortaklığa ait bütün kazançları aralarında taksim etmekle yükümlü oldukları; 523.maddesinde de, aksine bir anlaşma olmadıkça her ortağın, kar ve zarardan hissesinin eşit olacağı; 535/1-(3).bendinde ise, ortaklardan birinin tasfiyedeki hissesine haciz konulabileceği; belirtilmiştir.

Buna göre, adi ortaklıkta, ortağın kişisel alacaklıları borçlu ortağın şirketteki kar payını veya adi ortaklığın tasfiye edilmesi halinde borçluya isabet edecek tasfiye payını haczettirebilir. Ne var ki, henüz adi ortaklığa ait kazancın ortaklar arasında taksim edilmediği veya ortaklığın tasfiyesi halinde borçlu ortağa isabet edecek tasfiye payının belirlenmediği bir aşamada, adi ortaklığın yaptığı işin karşılığında üçüncü kişiden alacağının haczi mümkün değildir.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Karşı taraf-alacaklı S. Kaleli Akaryakıt A.Ş. tarafından şikayetçi-borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. hakkında yapılan takipte, borçlu şirketin ortağı bulunduğu <A. İnş. Tic. Ltd. Şti. – Özdemirler Harfiyat Nak. Tic. Ltd. Şti.>nin oluşturduğu ortak girişimde borçlu şirketin kar payına ve tasfiye halinde tasfiye payına haciz konulmasına karar verildikten sonra karar gereğinin ifası için Ulaştırma Bakanlığı Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü'ne hitaben haciz müzekkeresi yazılması üzerine, ortak girişime ait hak edişten (istihkaktan) borçlu şirketin payına düşen miktarın kesilerek icra dosyasına gönderildiği anlaşılmış; bunun üzerine de borçlu şirket tarafından haczin iptali talep edilmiştir.

<A. İnş. Tic. Ltd. Şti.-Özdemirler Harfiyat Nak. Tic. Ltd. Şti.>nin oluşturduğu ortak girişimin, Karayolları 10.Bölge Müdürlüğü'ne yaptığı işin karşılığı hak edişi (istihkakı), ortakların aralarında paylaştıklarını gösteren bir delil dosyada bulunmamaktadır.

Öyleyse, yukarıda belirtildiği üzere, adi ortaklıklarda, ortaklardan birinin kişisel borçlarından dolayı hakkında icra takibi yapılması halinde, borçlu ortağın kar veya tasfiye payı belirlenmeden ortaklığa ait hak edişin (istihkakın) doğrudan haczine karar verilemeyeceğinden, Ankara 9.İcra Müdürlüğü'nün 2010/14950 ve 15574 esas sayılı dosyalarında, <A. İnş. Tic. Ltd. Şti. – Özdemirler Harfiyat Nak. Tic. Ltd. Şti.>nin oluşturduğu ortak girişimin, Ulaştırma Bakanlığı Karayolları

10.Bölge Müdürlüğü'ndeki hak edişinin (istihkakının) haczine ilişkin icra memurluğu işlemi usul ve yasaya aykırıdır.

Şu durumda; tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, özellikle emsal nitelikte bulunan Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 14.12.2005 gün ve E:2005/13-700, K:2005/715 sayılı kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, yerel mahkemece, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

Sonuç: Şikayetçi-borçlu A. İnş. Tic. Ltd. Şti. vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile; direnme kararının, Özel Daire bozma kararında ve yukarıda gösterilen nedenlerden dolayı 6217 sayılı Kanunun 30.maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na eklenen <Geçici Madde 3> atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA, istek halinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 5311 sayılı Kanunun 29. maddesi ile eklenen <Geçici Madde 7> atfıyla uygulanmakta olan aynı Kanun'un 366/III. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 03.04.2013 gününde oybirliği ile karar verildi.